

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 52)

Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/429)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/2695

22.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İktüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bitener Ecevit

Başbakan

1/750 Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-1353/1551

25.3.1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 23.3.1998 tarihinde kararlaştırılan "Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Anayasanın 108 inci maddesinde Devlet Denetleme Kurulunun vakıflarda da her türlü araştırma, inceleme ve denetleme yapması öngörülmüş iken 2443 sayılı Kanuna vakıflar yazılmadığından bir boşluk hâsıl olmuştur. Tasarı ile bu boşluk giderilmekte, Anayasa ile Kanun arasında uyum sağlanmaktadır.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Anayasa Komisyonu
Esas No. : 1/429
Karar No. : 7

16.7.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca, 29.6.1999 tarihinde Esas Komisyon olarak Anayasa Komisyonuna havale edilen; "Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/429)" Komisyonumuzun 8.7.1999 günlü toplantısında Devlet Bakanı Sayın Yüksel Yalova, Devlet Denetleme Kurulu Başkanı, Vakıflar Genel Müdürü, diğer yetkili ilgililer ve Adalet Bakanlığı temsilisinin katılımıyla görüşülmüş, Kanun Tasarısının İçtüzüğün 77 nci maddesine uygun olarak yenilenmediği, sadece Başbakanın imzası ile Türkiye Büyük Millet Meclisine intikal ettirildiği belirtilmiş ve oy çokluğu ile bu eksikliğin giderilmesi için dosyanın Başkanlığa iadesine karar verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı 12 Temmuz 1999 gün ve 843 sayılı yazısı ile; İçtüzüğün 73 üncü maddesinde, Hükümetçe hazırlanan kanun tasarılarının bütün bakanlarca imzalanmış olarak ve gerekçesi ile birlikte Meclis Başkanlığına sunulacağı hükümünün yer aldığını, 77 nci madde de ise hükümsüz kalan kanun tasarılarının yenilenmesine ilişkin Başbakanlık tezkerelerinin bütün bakanlarca imzalandığına dair açık bir hükmün yer almadığını belirtmiştir.

Ayrıca İçtüzüğün çeşitli maddelerinde Hükümetin takdir veya yetkisine bırakılan haller için verilen tezkerelerde de bütün bakanların imzasının aranmadığı ifade edilerek; "yenifemenin Bakanlar Kurulunca uygun bulunduğu" ibaresini taşıyan Başbakan imzalı tezkerelerin bugüne kadar olduğu gibi, işleme konulmasının doğru olduğunun düşünülmediği ve yenilemede bir noksanlık bulunmadığından 1/429 esas numaralı Kanun Tasarısının Komisyonumuza geri gönderildiği yer almıştır.

Komisyonumuz da bu yazı üzerine 15.7.1999 tarihli toplantısında, 1/429 esas numaralı Kanun Tasarısı ilgililerin katılımıyla incelenip görüşülmüştür. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının yazısı üzerine söz alan konuşmacılar tarafından;

- Geri gönderme işleminin İçtüzüğün hangi maddesine dayandırıldığına açık olmadığı,

- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının dosyayı bu halde geri gönderme yetkisinin olmadığı ve Komisyon kararının yok sayılmasının mümkün olamayacağı,

- Komisyon kararının görüşüleceği tek yerin Genel Kurul olacağı, Komisyonun tekrar gündeme alma yetkisinin bulunmadığı belirtilerek; İçtüzüğün 26/2 maddesi hükmü gereğince gündemden düşürülmesi yönündeki yazılı önerge oy çokluğu ile reddedilmiştir.

Bu görüşlere karşı olarak;

- Başkanlığın yazısının sağlam gerekçelere dayandığı,

- Aynı şekilde yenilenen kanun tasarıları hakkında Komisyondaki bu görüşmeden sonra Bakanlar Kurulunca geri çekme işleminin yapılmadığı,

- Başbakanın görev ve siyasi sorumluluğunu düzenleyen, Anayasanın 112 ve Bakanlar Kurulunun kuruluşunu düzenleyen 109 uncu maddeleri, 3056 sayılı Kanunun Başbakanlığın kuruluşunu düzenleyen ve Başbakanın görevlerini belirleyen hükümleri ile 49, 54 ve 55 inci Hükümet dönemlerinde Başbakanın tek imzası ile liste halinde yenileme uygulamalarının birlikte değerlendirilmesi gerektiği,

- 57 nci Hükümetin bu şekilde yenilenmesini uygun gördüğü bazı kanun tasarılarının Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülerek kanunlaştırıldığı,

Belirtilerek Başbakan Bülent Ecevit imzası ile yapılan yenilemenin hukuka ve uygulamaya uygun olduğunun altı çizilmiştir.

Tasarı ile; Devlet Denetleme Kurulunun vakıflarda da her türlü araştırma, inceleme ve denetleme yapması öngörülmektedir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerde, Devlet Bakanı Sayın Yüksel Yalova 8.7.1999 günlü toplantıda Anayasanın "Devlet Denetleme Kurulunu düzenleyen 108 inci maddesinde; Kurulun vakıflarda da her türlü inceleme, araştırma ve denetleme yapması yer aldığı halde; 2443 sayılı "Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanun" da yer almadığını bu Tasarı ile fist norm olan Anayasa ile Kanun arasında uyum sağlanmasının amaçlandığını belirtmiştir.

Komisyon üyelerimizce 15.7.1999 tarihli toplantımızda,

- Uyum çerçevesinde kalınması amacıyla Kanuna da Anayasada yer aldığı şekliyle "kamuya yararlı vakıflarda" ibaresinin geçirilmesi gerektiği,

- Böyle bir değişikliğe gerek olmadığı, vakıfların Devlet Denetleme Kurulu dışında da her şekilde denetime tâbi olduğu (Medeni Kanun, Vakıflar Kanunu hükümleri uyarınca)

- Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanununun 1981 yılında çıkarıldığı, aradan geçen süreçte böyle bir değişikliğe ihtiyaç duyulmaması nedeniyle şimdiki amacın uyum sağlamak şeklinde düşünülmemeyeceği,

ifade edilmiştir.

Bu düşüncelerden sonra oy çokluğu ile maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

1 inci madde üzerinde konuşmacılar; bu tasarı ile vakıfların çökertilmek istendiğini; amacın toplumun örgütlenme hakkını kıstak olduğunu, konunun irtica ile mücadele kapsamında değerlendirilmemesi gerektiğini, aleyhte olarak dile getirmişlerdir.

Düzenleme lehinde ise; geçte olsa bu değişikliğin kanunlaşması halinde hukukî bir boşluğun doldurulacağı ve vakıfların denetim altına alınmasının bir gereklilik olduğu belirtilmiştir.

1 inci madde üzerinde 2443 sayılı Kanununun 2 nci maddesine "f" bendi eklenmesi yerine "e" bendinin "kamuya yararlı derneklerle vakıflarda", şeklinde değiştirilmesini, "f" bendinin "kamuya yararlı vakıflarda" ve "vergiden muaf vakıflarda" olarak değiştirilmesi yönündeki yazılı önergeler;

- Anayasanın 108 inci maddesinde yer alan "kamuya yararlı" ibarelerinin sadece dernekler bakımından geçerli olduğu,

- Hukukumuzda kamuya yararlı olan-olmayan vakıf ayrımının bulunmadığı,

- Anayasanın 108 inci maddesinde geçen derneklerle ibaresindeki "ile" nin "ve" anlamına gelmediği,

- Sadece vergiden muaf vakıfların denetim altına alınmasının Anayasanın eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edeceği,

Gerekçeleriyle oy çokluğu ile reddedilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri ve tümü oya sunulmuş ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Ertuğrul Yalçınbayır</i>	<i>N. Kemal Atahan</i>
Bursa	Hatay
Sözcü	Kâtip
<i>Ş. Bülent Yahniçi</i>	<i>Sühan Özkan</i>
Ankara	İstanbul
Üye	Üye
<i>Ahmet İyimaya</i>	<i>M. Zeki Sezer</i>
Amasya	Ankara
Üye	Üye
<i>Salih Çelen</i>	<i>Şaban Kardeş</i>
Antalya	Bayburt
(Muhalfim, şerhim eklidir.)	
Üye	Üye
<i>İsmail Alptekin</i>	<i>Mehmet Şandır</i>
Bolu	Hatay
(Muhalfim)	
Üye	Üye
<i>Edip Özgenç</i>	<i>Cavit Kavak</i>
İçel	İstanbul
Üye	Üye
<i>Osman Kılıç</i>	<i>Necdet Saruhan</i>
İstanbul	İstanbul
Üye	Üye
<i>Mehmet Ali Şahin</i>	<i>Mustafa Verkaya</i>
İstanbul	İstanbul
(Muhalfim)	
Üye	Üye
<i>İşin Çelebi</i>	<i>Mehmet Özcan</i>
İzmir	İzmir
Üye	Üye
<i>Mustafa Kamalak</i>	<i>Mehmet Sağlam</i>
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş
(Muhalfim)	(Muhalfim, şerh eklidir.)
Üye	Üye
<i>Sadık Yakut</i>	<i>Mehmet Kundakçı</i>
Kayseri	Osmaniye
Üye	
<i>Şeref Malkoç</i>	
Trabzon	
(Muhalfim, muhalefet şerhim ektedir.)	

KARŞI OY GÖRÜŞÜ

Çoğunluk görüşü ile bağdaşmayan karşı- görüşümü, ayrıntıya girmeden, aşağıdaki anlatımla özetliyorum :

1 - Komisyon, Yasama döneminin değişmesi nedeniyle hükümsüz kalmış tasarıların, -diğer bakanların imzası olmaksızın- yalnızca Başbakan'ın imzası ile yenilenemeyeceğini 8.7.1999 tarihinde karara bağlamış, dosyadan elini çekerek meclis başkanlığına raporla birlikte tevdi etmiştir. Komisyon raporunun bozulması, değiştirilmesi veya işin komisyona iadesinin yolları içtüzükte bellidir : Görüşmenin yenilenmesi (İçtüzük, Mad. 43), genel kurulun geri göndermesi (İçtüzük, Mad. 80) ve tasarı'nın komisyona geri istenmesi (İçtüzük, Mad. 88). Komisyon bu yollar dışında, doğru/yanlış karar ayırımı yaparak, bitirdiği işi yeniden ele alamaz. Hele Meclis Başkanının bu yolda bir yetkisi yoktur. Anayasa Komisyonunu, kendi kararına ve hukukuna sahip çıkamayan bir kurul düzeyine indiren bu ihlali, tasvib etmek mümkün değildir. Mantığı veya durumun gereklerini hukukun yerine ikame eden anlayış; siyasete de, hukuka da zarar verir.

2 - Vakıfların denetlenemezliği düşüncesi, hiçbir şekilde benimsenemez. Ancak tasarı'nın işlevi, vakıf denetimini düzenlemekten çok, Devlet Denetleme Kurulunun görev alanını Anayasamızın 108 inci maddesine uygun hale getirmektir. Sorun, Anayasanın 108 inci maddesindeki "... kamuya yararlı derneklerle vakıflarda..." ibaresinde yer alan vakıfların, "kamuya yararlı vakıflar mı yoksa -mutlak olarak - vakıflar mı" anlamına alınmak gerektiğinde düğümlenmektedir.

Anayasanın doğru anlamını ortaya çıkarmak, en başta Anayasa Komisyonunun görevidir. Komisyon, hiçbir siyasal mülahazaya kapılmaksızın, gereğince zorlu bir araştırmaya girerek, yasama organına bu soylu hizmetini sunmak zorundadır (Any. Mad. 11, İçtüzük, Mad. 20 gerekçesi).

İmdi :

a) Devlet Denetleme Kurulu, Anayasamızın 104 üncü maddesi ile Cumhurbaşkanlığı makamına yüklenen görev alanında, denetim yetkisini aynı makama tanıma ihtiyacının bir karşılığıdır. Bu yüksek makamın özel alanı ilgilendiren tanımlanmış bir görevi yoktur ki denetim yetkisi bu alana taşınınsın.

b) Kurumun 1938 yılından bu yana evrimi ve kurucu iktidar belgeleri (Anayasa Komisyonu, alt-komisyon raporları, Aldıkaçtı'nın başkan sıfatıyla açıklamaları) komisyonun itilama sunulsa veya üyelere inceleme fırsatı bulursa idi, "devlet denetleme kurulunun görev alanının Kamusal Alanla Sınırlı Olduğu" - kuşkuyla yer bırakmayacak açıklıkta- ortaya çıkardı. Kamuya yararlı dernek ve vakıfların denetime alınması, kamunun (devletin) bunlara sağladıkları avantajları (yani kamu fedakârlıkları) sebebiyledir. -

c) "İle" bağlaç yoluyla ulaşılan sonuç (linguistik yorum) da doğru değildir. Bu bağlaç, "umumiyetle iki kelimeyi birbirine bağlar" (Dr. Hacıeminoğlu, M. Necmettin, Türk Dilinde Edatlar, İst. 1971. Shf. 160 vd, 45 vd.) . Anayasadaki "vakıflar" kelimesi, sıfat tamlamalı bir bütün olan "kamuya yararlı derneklere" bağlanmaktadır (Any. Md. 108). Aksine bir anlama gidebilmek için tamlamasız "vakıfların" önde "kamuya yararlı derneklerin" önden sonra yer alması gerekirdi. Kaldığı anayasal öze, dil yorumuyla değil, "Cumhurbaşkanlığı - Görev- Denetim alanı" sistemi ile ve kurucu belgelere inerek ulaşılabilir.

d) Kamuya yararlı Vakıf Kurumunun pozitif hukukumuzda yokluğu gerekçesi, komisyonun konumuyla bağdaşmayan, görüş niteliğini hiçbir zaman taşımayacak olan dört başı mamur bir hata-
tadır :

aa) Anayasalar, sıra düzeni bakımından o konuda alt -kuralların mevcut olup olmamasına göre anlamlandırılmaz. Anayasa Komisyonu, anayasaya uygunluk veya aykırılık değer yargısını, anayasada işaret olunan (veya olunmayan) kurumun varlığına/yahut yokluğuna göre belirleyemez. Komisyon, alt-kurallarda o kurumun varoluş olmamasına bakmaksızın, anayasanın kendisine bakacaktır. Anayasa, "kamuya yararlı vakıflar" anlamını içeriyorsa, hukukumuzda "böyle bir kurum

mevcut değil/salt vakıflar" olarak benimseyelim yetkisi, hiç kimsede yoktur. Anayasa yanlışsa değiştirilir, yorumla ihmal ve ihlal olunamaz (Any. Mad. 175, 11)

bb) Kaldı ki "kamuya yararlı vakıflar", gerek Türk hukuk literatürünün ve gerekse Türk pozitif hukukunun yabancı bir kavram ve kurum değildir. Kelimelerle düşünmekten sistem, kavram ve kategorilerle düşünmeye, giderek bilimle çözmeye ulaşıldığında yanlışların gerekçelere aktarılması olasılığı sıfıra doğru ilerler. Genel Kurul Müzakerelerinde meraklılarına referans olarak bu konudaki kimi kaynaklara işaretleyeceğim (Prof. Dr. Karayalçın, Yaşar. Kamuya Faydalı Mütesseseler, Ank. 1946, Sh. 102 ve civ. Prof. Onar, Sıddık Sami. İdare Hukuku, İst. 1942. c.1. Shf. 231. 485, 799. Prof. Dr. Sarıca. İdari Kaza. İst. 1942. Shf.232. Dr. İşeri, Ahmet. Türk Medenî Kanununa Göre Vakıf. Ank. 1968. Shf. 46 vd. Prof. Dr.. Edis, Seyfullah. İşçilere Yardım Vakıfları. Ank. 1982. Shf. 40 vd. Ballar, Suat. Yeni Vakıflar Hukuk. İst. 1987, Shf. 291-305. Bu kaynakta kamusal işlem örnekleri ve Türkiye'de kamuya yararlı vakıflar listesi de yer almaktadır. 1926 t, 748 sayılı Yasa.Mad. 1. 11.6.1936 t, 3038 sayılı yasa ile muaddel TCK.482/2. 3827 sayılı Yasa ile mülga 1296 sayılı yasa. 903 sayılı yasa, Madde. 2, 4. 5 ve civ. mad. Türk hukukunda tesis ile vakfın eş anlamlı terimler olduğu hatırlanmalıdır. Öte yandan vergi bağışıklığının kamu yararına demek imtiyazları ile örtüştüğü, Türk yasama disiplininde dil ve kavram duyarlılığının esirgenmesinin kargaşa yarattığı vurgulanmalıdır.)

e) 1995 yılında yapılan anayasa değişikliklerinin yöneldiği amacın; depolitizasyonu önlemek, sivil toplum örgütleri alanında siyaset yasaklarını kaldırarak özgürleşmeyi sağlamak ve özel alanı genişletmek olduğu unutulmamalıdır. (Any. Mad. 33/son fıkrası). Özel alanın, özellikle vakıf alanının mevcut denetim mekanizmaları dışında (TCK, MK, Vakıflar K, BDK, BTK vb.) anayasa aşarak bir başka denetim kuruluna açılmasını, 1995 yılında parlamentoda oluşan ve olumlu bir gelişimi simgeleyen demokratik doğrultu ile de bağdaştıramıyorum.

f) Uyarıların, kurumsal kanuna ayrı bent eklemek yerine, son bendin devamına yani "f" bendinin sonuna "vakıflarda" ibaresi eklenerek yapılması, anayasanın sözüne ve özüne uygun olacaktır. Bu yöntem, anayasal anlamın açığa çıkarılmasının uygulamaya (idare ve yargıya) yükleyecek ve somut anayasa kuralını, yasaya aktarmaktan başka birşey yapılmadığı için de temel norma aykırılık itirazlarını önleyecektir.

Mevcut şekliyle tasarı, yalnızca anayasaya aykırı değil, yasa ile anayasaya hükümlünü geliştiren/değiştiren karakterdedir. Komisyonun aynen kabul ettiği metnin yasallaşması halinde, bilinen anayasal duyarlık içinde cumhurbaşkanlığı yüksek makamının -iktiza ediyorsa- anayasal yetkilerini kullanacağı kuşkusuzdur. (Any. Mad. 105/1, 105/a-4, 89/2, 150 ve diğ.).

Sonuç olarak, "kamuya yararlı vakıflar" veya mevcut yasanın "f" bendine eklenecek "vakıflar" seçenekleri dışındaki düzenlemeler veya mevcut şekliyle tasarı, anayasa ile açıkça çatıştığından çözümlük görüşüne katılamıyorum.

Ahmet İyimaşa
Amasya

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzda bir önceki oturumda; "Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" hakkında, Bakanlar Kurulu üyelerinin imzasının bulunmadığı sadece Sayın Başbakan'ın imzasıyla komisyonumuza gönderildiği tespit edilmiş ve tasarınn Bakanlar Kurulu kararı eklenerek gönderilmesi yolunda karar verilmiştir.

Bu defa Sayın Meclis Başkanının, Komisyon kararına rağmen, tasarımı Sayın Başbakanın imzasıyla, Bakanlar Kurulu kararına gerek görmeksizin, komisyonumuza iadesi, içtüzük ve komisyon çalışmalarlarıyla ilgili mevzuata oyları olduğundan, bu tasarının, eski karar yok sayılarak yeniden görüşülmesinin hukuka aykırı olduğu kanaatindeyim. Tasarının bu şekilde görüşülmesine muhalefet şerhimizi arz ederiz.

Salih Çelen
Antalya

Prof. Dr. Mehmet Sağlan
Kahramanmaraş

MUHALEFET ŞERHİ

Geçtiğimiz yasama döneminde T.B.M.M.'ne gelerek, yasallaşmadığından kadük kalmış bu tasarı usullüne göre yenilenmemiştir. Tasarımı yenileyen hükümetin bakanlar kurulu üyelerinin imzaları eksiktir. Bu tamamlanmadan tasarının görüşülmesi içtüzüğe aykırıdır.

Diğer yandan Anayasanın 108 inci maddesi, kamuya yararlı vakıfların, Devlet Denetleme Kurulunun denetim alanına girdiğini belirtmesine rağmen tasarı Anayasa'ya aykırı şekilde gelmiş, komisyon da bu aykırılığı gidermemiştir.

Bu sebeple, tasarının, komisyonda kabul edildiği şekilde yasallaşmasına muhalifiz.

Mehmet Ali Şahin
İstanbul

İsmail Alptekin
Bolu

MUHALEFET ŞERHİ

1.4.1981 tarih ve 2443 sayılı Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapan Tasarıya hem usul hem de esas bakımından muhalifim.

A) Usul Bakımından :

1. Herşeyden önce bu tasarı, hukukî anlamda bir "tasarı" değildir. Çünkü "tasarı" da Bakanlar Kurulunun tamamının imzasının bulunması gerekir. (İçtüzük, m.73/1)

Halbuki tasarıdaki imza sahiplerinin birçoğu bakan değildir, hatta birçoğu milletvekili bile değildir.

2. İçtüzüğün 77 nci maddesine göre tasarıları yenileme yetkisi "Hükümet"e aittir. Halbuki bu tasarı Başbakan tarafından yenilenmiştir. Başbakan "Hükümet" değildir.

Nitekim Komisyonumuz bu gerekçe ile geçen hafta, 7.7.1999 tarihli toplantısında, sözkonusu tasarımı reddetmişti.

3. TBMM Başkanının, reddedilen bir tasarımı üzerinde hiçbir değişiklik yapılmadan -aynen - aynı komisyona gönderme yetkisi yoktur.

B) Esas Bakımından :

1. Anayasanın 108 inci maddesine göre Devlet Denetleme Kurulunun kuruluş amacı, kısaca, "idare" nin hukuka uygun olarak faaliyette bulunup bulunmadığını denetlemek; idarenin hukuka uygun olarak düzenli ve verimli şekilde çalışıp çalışmadığını inceleyip denetlemektir.

2. Anayasanın 108 inci maddesine göre Devlet Denetleme Kurulunun denetim alanına bütün vakıflar değil, sadece kamuya yararlı vakıflar girmektedir. Çünkü;

“..... kamuya yararlı derneklerle vakıflarda....”

İfadesinde yer alan “kamuya yararlı” kelimeleri sadece dernekleri değil, aynı zamanda vakıfları da kapsamaktadır.

3. Kamuya yararlı vakıfları, genel denetimin yanısıra, ayrıca ve ilaveten Devlet Denetleme Kurulu da denetleyebilecektir. Çünkü kamuya yararlı vakıflar, mesela vergi muafiyeti tanınan vakıflar “kamuya yararlı” vasfı ile “idare”nin içine dahil edilmektedir. İdarenin dışında kalan; idare ile hiçbir organik, idarî ve malî ilişkisi bulunmayan özel vakıfları ise

a) Vergileme bakımından Maliye Bakanlığının vergi elemanları,

b) İdarî bakımdan da hem vakfın, kendi amirleri hem de Vakıflar Genel Müdürlüğü denetlenmektedir.

4. Bugünkü mevzuatımıza göre denetimdışı kalan bir tek vakıf dahi yoktur.

5. İdare ile hiçbir ilgisi bulunmayan özel vakıfların, Devlet Denetleme Kurulunun denetim alanına dahil edilmesi anayasal dayanaktan yoksundur.

6. “İrtica ile mücadele paketi” içinde yer alan tasarınn psikolojik etkisi sosyal yapımızda çok önemli bir yer tutan vakıflarımız için tahripkâr sonuçlar doğuracaktır.

7. Bazılarının iddia ettiği gibi bu tasarı bir “uyum” tasarısı değildir. Çünkü :

a) Anayasanın 108 inci maddesinde, 1995 anayasa değişikliği ile herhangi bir değişikliğe uğramamıştır.

b) 1.4.1981 tarih ve 2443 sayılı Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkındaki Kanundan sonra ise Vakıflar Kanununda hem kanunla hem de kanun hükmünde kararname ile değişiklikler yapılmıştır. (8.6.1984 tarih ve 227 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 4.4.1995 tarih ve 4103 sayılı Kanun)

Eğer 1.4.1981 tarih ve 2443 sayılı kanun ile anayasa arasında bir uyumsuzluk olsa idi, sözkonusu değişiklikler ile bu uyumsuzluğun giderilmesi gerekirdi.

8. 1.4.1981 tarih ve 2443 sayılı kanun ile anayasa arasında bir uyumsuzluk yoktur. Ancak anılan kanunda şimdi yapılmak istenen değişiklik ile böyle bir uyumsuzluk meydana gelecektir.

15.7.1999

Prof. Dr. Mustafa Kamalak
Kahramanmaraş

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

DEVLET DENETLEME KURULU KURUL-
MASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

DEVLET DENETLEME KURULU KURUL-
MASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — 1.4.1981 tarihli ve 2443 sa-
yıtlı Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hak-
kında Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası-
na aşağıdaki (f) bendi ilave edilmiştir.

"f) Vakıflarda,"

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Ba-
kanlar Kurulu yürütür.

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Mesut Yılmaz
Başbakan

Dev. Bak. ve Başb. Yrd.
B. Ecevit
Devlet Bakanı
H. Özkan
Devlet Bakanı
Prof. Dr. H. S. Türk
Devlet Bakanı
M. Gürdere
Devlet Bakanı
Dr. İ. Çelebi
Devlet Bakanı
B. Kara
Devlet Bakanı
R. K. Yücelen
Adalet Bakanı
O. Sungurlu
Maliye Bakanı
Z. Temizel
Sağlık Bakanı
H. İ. Özsoy
Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı
Prof. Dr. N. Çağan
Kültür Bakanı
İ. Talay

Millî Sav. Bak. ve Başb. Yrd.
İ. Sezgin
Devlet Bakanı
Y. Seçkiner
Devlet Bakanı
Prof. Dr. S. Yıldırım
Devlet Bakanı
Prof. Dr. Ş. Gürel
Devlet Bakanı
M. Yılmaz
Devlet Bakanı
C. Kavak
Devlet Bakanı
H. Genici
İçişleri Bakanı
M. Başesgioğlu
Millî Eğitim Bakanı
H. Uluğbay
Ulaştırma Bakanı
N. Menzir
Sanayi ve Ticaret Bakanı
Y. Erez
Turizm Bakanı
İ. Gürdal
Çevre Bakanı
Dr. İ. Aykut

Devlet Bakanı
G. Taner
Devlet Bakanı V.
M. Gürdere
Devlet Bakanı
R. Serdaroğlu
Devlet Bakanı
Prof. Dr. A. Andıcan
Devlet Bakanı
R. Şahin
Devlet Bakanı
E. Aşık
Devlet Bakanı
M. Batallı
Dışişleri Bakanı
İ. Cem
Bayındırlık ve İskân Bakanı
Y. Topçu
Tarım ve Köy İşleri Bakanı V.
R. K. Yücelen
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
M. C. Ersümer
Orman Bakanı
E. Taranoğlu